UIMASTADIONIN ULKOALUEIDEN YLEISSUUNNITELMA

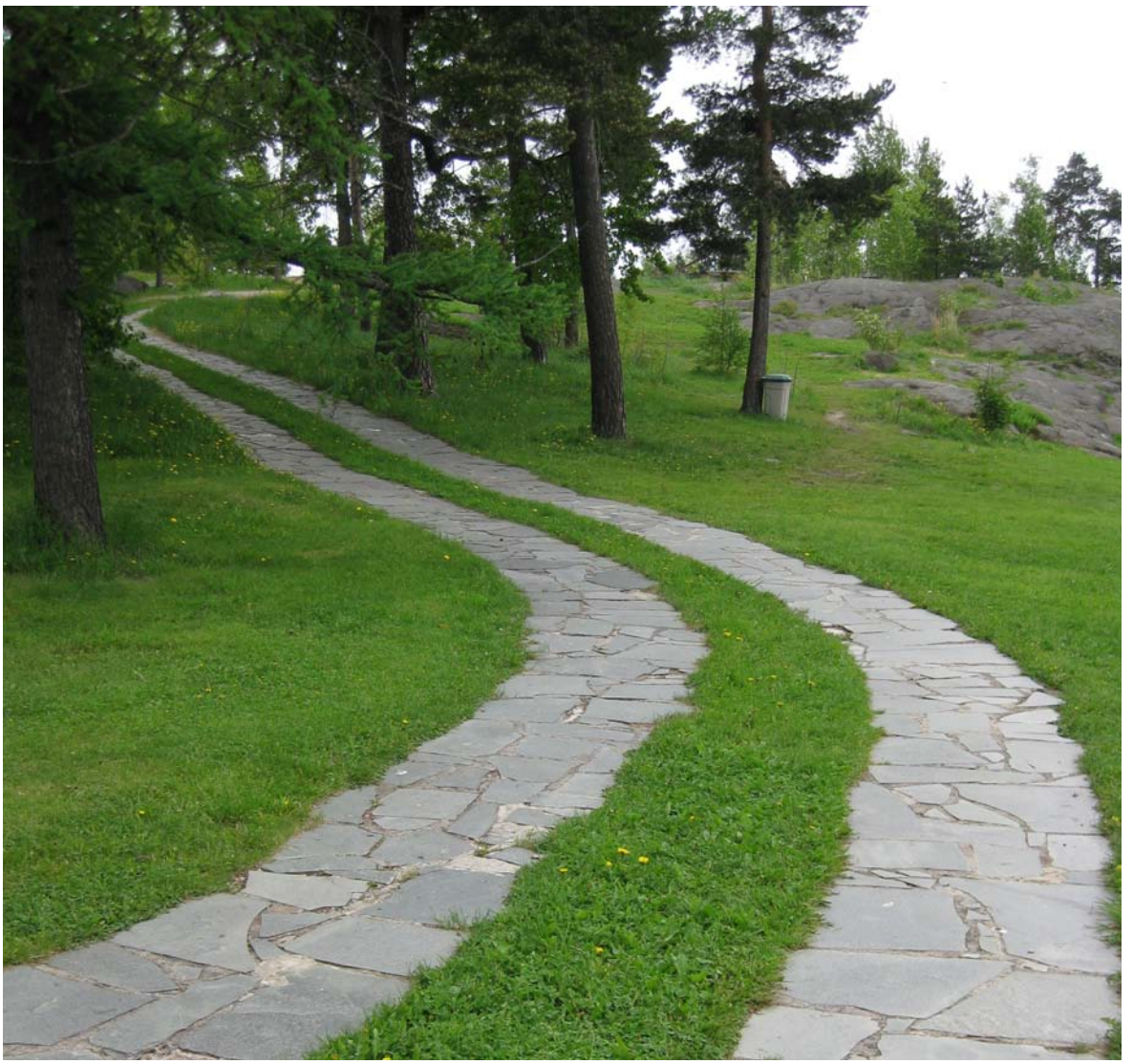

LIIKUNTAVIRASTO
MAISEMA-ARKKITEHDIT BYMAN & RUOKONEN OY

SARJA B/43 LIIKUNTAVIRASTON JULKAISUSARJA

Julkaisija: *Helsingin kaupunki*
Ulkoasu ja taitto: *Maisema-arkkitehdit Byman & Ruokonen Oy*
Kannenkuva: *Byman & Ruokonen Oy*

SISÄLLYSLUETTELO

ESIPUHE 5

TYÖN LÄHTÖKOHDAT 7

Taustaa 7

Suunnittelualue ja sen käyttö 7

Maanomistus sekä hoito- ja hallintovastuut 8

Suunnitelman lähtötiedot 9

Uimastadionin ulkoalueiden peruskorjaussuunnitelman laatiminen 9

YMPÄRISTÖN NYKYTILA 9

TAVOITTEET 13

Kasvillisuus 15

Pinnoitteet ja käytäväverkosto 15

Sisääntuloaukio 17

Huoltoalue 19

Leikkipaikat 19

Kalusteet, varusteet ja puistorakenteet 19

Valaistus 19

Aitaaminen 19

SUUNNITELMA 21

Kasvillisuus 21

Pinnoitteet ja käytäväverkosto 21

Sisääntuloaukio 22

Kahvilan ympäristö 23

Huoltoalue 25

Leikkipaikat 26

Kalusteet, varusteet ja puistorakenteet 29

JATKOTOIMENPITEET 30

ESIPUHE

Uimastadionin ulko- ja viheralueiden peruskorjaussuunnittelu lähti liikkeelle 2000-luvun puolenvälin kuivien kesien ja pitkien hellejaksojen aiheuttamista kallioisen alueen kasvillisuuden - etenkin puuston - kuivuustuhoista ja korjaustarpeesta. Muutamissa kohdissa on tapahtunut myös runsaasta käytöstä aiheutunutta kasvillisuuden tuhoutumista ja paikoittaista pintaeroosiota. Alueen jätehuolto otettiin kokonaistarkasteluun. Suunnitelmassa selvitettiin koko alueella myös kunnossapidon ja huoltoliikenteen muutosvaatimukset, huoltoreittien uudet linjaukset, reittien pinnoitteet, sekä oleskelu- ja leikkitoimintojen sijoittelu.

Uimastadion kuuluu Helsingin valkoisiin funkisolympiarakennuksiin ja se on ympäristöineen arvioitu valtakunnallisesti arvokkaaksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi. Uimastadionin kohdalla merkittävyyttä nostaa myös sen sijainti Eläintarhan alueella, Olympiastadionin välittömässä läheisyydessä.

Uimastadionin rakentaminen oli osa vuoden 1940 toteutumattomiksi jääneiden olympiakisojen kisavalmisteluja. Sodan alkaessa 1939 Uimastadionin rakenteet olivat keskeneräisiä, vain katsomorakennus ja altaat olivat valmiita. Sodan aikana katsomon tilat palvelivat mm. silli- ja juuresvarastoina. Vuosina 1947-49 Uimastadion otettiin tilapäisesti käyttöön ja 1949-52 se rakennettiin lopulliseen asuunsa, jolloin myös ulko- ja viheralueet rakennettiin.

Olympiakisojen väliaikaisrakenteet, kuten itä- ja eteläkatsomot sekä tulostaulu poistettiin heti kisojen jälkeen, jolloin allasalue sai avaran yleisilmeensä avokallioihin rajautuvine nurmikenttineen.

Kuluneiden lähes kuudenkymmenen vuoden aikana on Uimastadionin piha- ja ulkoalueita sekä niiden istutuksia ja rakenteita on muutettu ja korjattu useaan kertaan. Muutokset ja korjaukset on kuitenkin tehty pienialaisina ja rajattuina kokonaisuuksina. Vaikka alueelle on tullut uusia rakenteita ja toimintoja - leikkipaikat ja vesiliukumäki, käytävien ja kahvilanterassin pinnoitteet on uusittu ja muutettu - on Uimastadionin ulkoalueen alkuperäinen ilme, luonne ja tilanjako säilynyt melko hyvin.

Tämän peruskorjaussuunnitelman tavoitteena on ollut nostaa helsinkiläisten suosima ja paljon käyttämä liikunta- ja virkistysalue 2000-luvun vaatimusten sekä historiallisen arvonsa mukaiselle tasolle. Tavoitteena on myös yhtenäistää ja uusia alueen kalusteet vastaamaan tämän päivän haasteisiin. Samassa yhteydessä kunnostetaan myös Uimastadionin sisääntuloalue käytävineen, kalusteineen, polkupyöräparkkialueineen ja istutuksineen.

Helsingissä 24.3.2011

Antti Salaterä
Suunnittelupäällikkö, liikuntavirasto

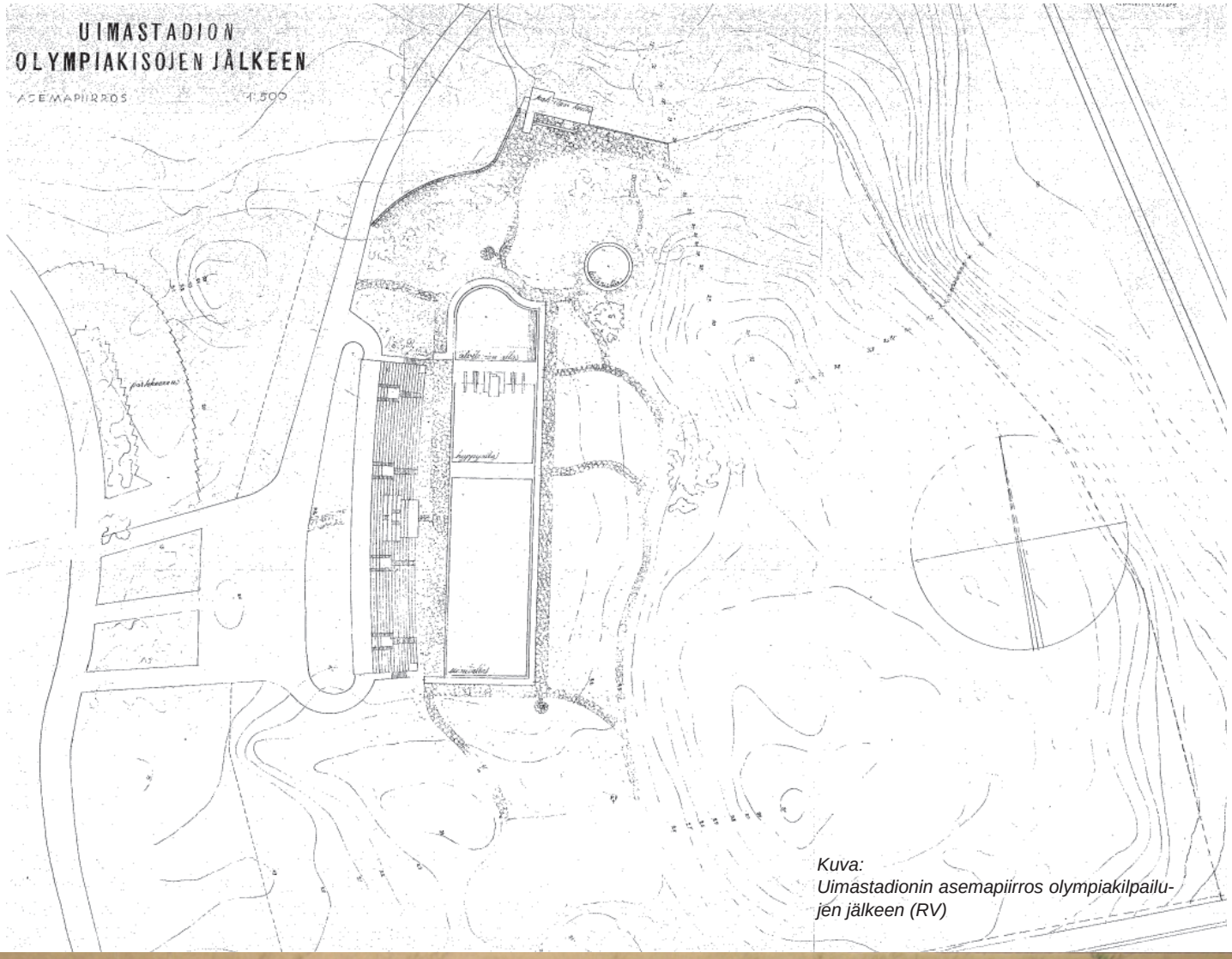

Kuva:
Uimastadionin asemapiirros olympiakilpailujen jälkeen (RV)

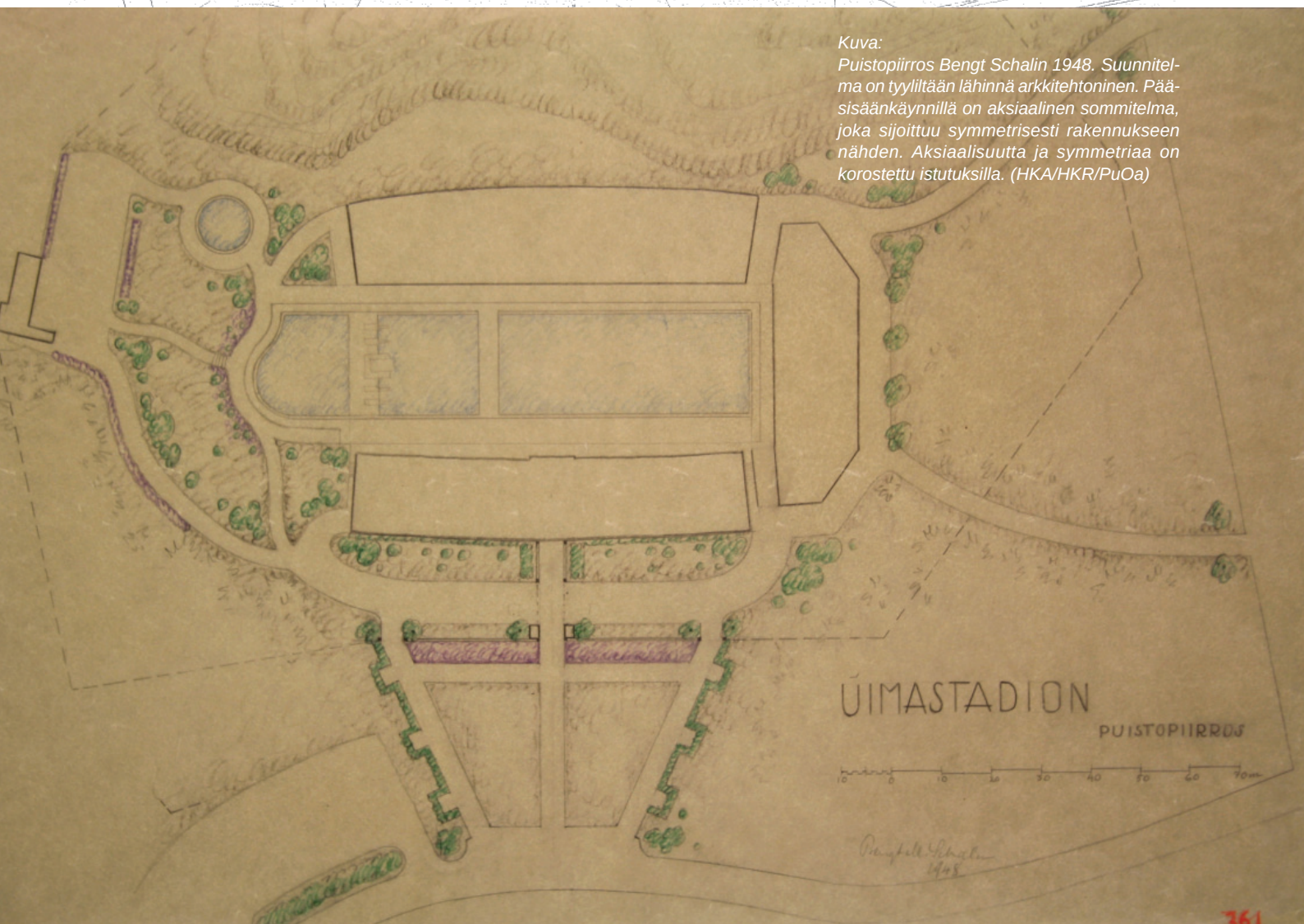

Kuva:
Puistopiirros Bengt Schalin 1948. Suunnitelma on tyyliltään lähinnä arkkitehtoninen. Pääsisäänkäynnillä on aksiaalinen sommitelma, joka sijoittuu symmetrisesti rakennukseen nähden. Aksiaalisuutta ja symmetriaa on korostettu istutuksilla. (HKA/HKR/PuOa)

TYÖN LÄHTÖKOHDAT

Taustaa

Uimastadionin alue on arkkitehtuuri- ja kulttuurihistoriallisesti arvokas ympäristökokonaisuus. Uimastadion on merkittävä osa kaupunkikuvallisesti arvokasta Eläintarhan olympiarakennusten kokonaisuutta. Kaupunkikuvallisesti olennainen piirre on rakennusten sijoittuminen vapaasti kallioiselle mäelle, mikä kuvastaa hyvin funktionalismin periaatteita. Ympäröivä kaupunki on visuaalisesti läsnä, sillä korkeilta lakialueilta avautuu lukuisia näkymiä. Maastollisesti allasaluetta rajaavat ja hallitsevat komeat kalliomäet.

Uimastadion kuuluu Helsingin olympiarakennusten ryhmässä Museoviraston inventointiin Valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt (RKY 2009) sekä DOCOMOMO -luetteloon eli kansalliseen modernismin arkkitehtuurin merkkikohteiden luetteloon.

Uimastadionin ulkoalueita on suunniteltu ja rakennettu useassa vaiheessa. Rakentamisen kaksi päävaihetta sijoittuvat 1940- ja 1950 luvuille: ensimmäinen suunnittelu- ja rakennusvaihe oli 1938 – 1940 vuonna 1940 pidettäväksi aiottuja olympialaisia varten, toinen rakennusvaihe 1949 – 1952 olympialaisia ja kansankylpyläkäyttöä varten.

Uimastadionin alkuperäisen arkkitehtonisen puistosuunnitelman on laatinut puutarhaarkkitehti Bengt Schalin vuonna 1948. Toteutuneet pihajärjestelyt ovat kuitenkin pääosin arkkitehti Jorma Järven asemapiirrosten mukaisia lukuun ottamatta sisäänkäyntiaukion symmetristä käytäväsommitelmaa.

Pinnoitteiden ja altaiden laatoitusten osalta sekä kahvilan lähiympäristössä on tehty muutos- ja korjaustöitä 1960-luvulla. Ensimmäinen perusteellinen peruskorjausvaihe ajoittuu 1990-luvun alkuun. Korjaus- ja muutostöistä huolimatta alkuperäisen pihan piirteet ovat yhä edelleen hyvin hahmotettavissa.

Suunnittelualue ja sen käyttö

Suunnittelualue sijaitsee Helsingin Taka-Töölössä Olympiastadionin koillispuolella. Suunnittelualue käsittää Uimastadionin noin 3,3 ha laajuisen aidatun piha- ja ulkoalueen sekä noin 0,48 ha laajuisen Uimastadionin piha-aluekokonaisuuteen kiinteästi liittyvän sisäänkäyntiaukion.

Uimastadion on avoinna kesäkaudella toukokuun alusta syyskuun loppuun. Maauimala on koko aukioloaikansa hyvin suosittu käyntikohde. Vilkkaimpina päivinä kävijämäärät kipuavat useisiin tuhansiin. Kova kulutus näkyy piha-alueiden kulumisena ja siitä johtuvana peruskorjaustarpeena. Kuluneisuus, eroosio-ongelmat, pinnoitteiden ja kasvillisuuden paikoitellen heikko kunto sekä toiminnalliset muutostarpeet jätehuollon ja leikkialueiden osalta, vaativat pikaista kunnostusta.

Maanomistus sekä hoito- ja hallintovastuut

Suunnittelualue on kokonaisuudessaan Helsingin kaupungin omistuksessa. Uimastadionin aidan sisäpuolinen alue on Helsingin liikuntaviraston hallinnassa ja hoitovastuulla. Suunnittelualue sisältää myös Uimastadionin etuaukion, joka kuuluu Helsingin kaupungin rakennusviraston hoitovastuulle. Alueella on voimassa vuonna 1906 vahvistettu asemakaava, jossa alue on puistoaluetta. Kaupunkisuunnitteluvirasto tulee käynnistämään alueen asemakaavan tarkistamisen lähitulevaisuudessa.

Uimastadion syksyllä 2009

Suunnitelman lähtötiedot

Suunnittelutyön pohjaksi Maisema-arkkitehdit Byman & Ruokonen Oy on laatinut Helsingin kaupungin Liikuntaviraston teknisen yksikön toimeksiannosta Uimastadionin alueen maisemahistoriallisen selvityksen (Liikuntavirasto B39/10). Maisemahistoriallisen selvityksen tavoitteena on ollut kerätä tietoa Uimastadionin viheralueiden rakentamisen vaiheista ja käytöstä eri aikoina. Työssä on käytetty lähteinä alueen historiasta ja rakennuksista tehtyjä selvityksiä, vanhoja asemapiirustuksia ja muita piirustuksia, vanhoja valokuvia, ilmakuvia sekä kirjallisuutta. Olemassa olevaa ympäristöä on havainnoitu maastokäynnein.

Suunnitelmaa varten on lisäksi ollut käytössä seuraava lähtöaineisto:

- Puusto- ja pintavaaitusmittaukset alueen pohjois- ja eteläosista sekä sisäänkäyntiaukiolta, 2009-2010
- Uimastadionin maauimala puuston kuntoselvitys 31.8-10.9.2009, Helsingin kaupunki liikuntavirasto
- Uimastadion katsomorakennus, tavaranostin, pääpiirustukset ARK 01-02, Arkkitehtitoimisto Jukka Aittola Oy 1.7.2009
- Uimastadion vesiliukumäen lähiympäristö, asemapiirros, Arkkitehtitoimisto Jukka Aittola Oy 12.8.2009
- Uimastadion vesiliukumäen lähiympäristö, työpiirustukset ARK 15-29, Arkkitehtitoimisto Jukka Aittola Oy 22.4.2009
- Töölön viheraluesuunnitelma 2003-2012, Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisuja 2002:14/Viherosasto
- Uimastadion väritutkimus, Maalaamo Ancelo Oy12.10.1994

Uimastadionin ulkoalueiden peruskorjaussuunnitelman laatiminen

Suunnitelma on laadittu Helsingin kaupungin liikuntaviraston ja rakennusviraston yhteishankkeena. Suunnittelua on ohjannut työryhmä, johon ovat kuuluneet seuraavat henkilöt:

- Hannu Airola — Liikuntavirasto
- Sari Tamminen — Liikuntavirasto/Liikuntalaitososasto
- Pasi Gerlander — Liikuntavirasto/Liikuntalaitososasto
- Anu Kiiskinen — Rakennusvirasto
- Martin Bunders — Kaupunkisuunnitteluvirasto
- Anu Lamminpää — Kaupunkisuunnitteluvirasto
- Pia-Liisa Orrenmaa — Rakennusvalvontavirasto
- Johanna Björkman — Helsingin kaupunginmuseo

Ohjausryhmän lisäksi huoltoaluetta koskeviin erillisiin kokouksiin ovat osallistuneet Anu Sipilä ja Pekka Nikulainen Kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosastolta. Työtä ovat Maisema-arkkitehdit Byman & Ruokonen Oy:ssä tehneet maisema-arkkitehdit Eeva Byman ja Sirja Hakala.

KAHVILA
KORIPALLOKENTÄT
LASTENALLAS
HARJOITUSALLAS
HYPPYALLAS
SISÄÄNTULOAUKIO
KATSOMORAKENNUS
KILPA-ALLAS
RANTALENTOPALLOKENTÄT
VESILIUKUMÄKI
OLEMASSA OLEVA LEIKKIPAIKKA
OLEMASSA OLEVA JÄTEAITAUS
ALUEELLE KOHDISTUU MUUTOSPAINEITA

YMPÄRISTÖN NYKYTILA

Olympiarakennuksiin kuuluvan Uimastadionin ympäristö on kulttuurihistoriallisesti, kaupunkikuvallisesti ja puutarhahistoriallisesti arvokas ympäristökokonaisuus. Rakennukseen liittyvät piha- ja kallioalueet ovat olennainen osa kokonaisuutta. Ympäristö on säilyttänyt näihin päiviin saakka hyvin arvonsa aikansa funktionalistisen miljöön edustajana.

Uimastadion rakennuksineen sijoittuu Eläintarhan liikunta- ja puistoalueiden kallioiselle mäkialueelle. Uimastadionin aluekokonaisuus rajautuu topografisesti luontevasti ympäristöstään. Etelä-, itä- ja pohjoispuolelta aluetta hallitsevat korkeat kallio- ja mäkialueet. Katsomorakennus ja kahvilarakennus muodostavat selkeän reunan länsi- ja pohjoisosaan. Alueen yleisilme on avoin. Kallioiset mäkialueet ovat vain ohuen irtomaakerroksen peittämiä. Avokalliopaljastumien välissä kasvaa mäntyvaltaista sekametsää. Ainoastaan kahvilarakennus on rehevämmän kasvillisuuden keskellä. Yleisesti rakentaminen liittyy kallioiseen ympäristöön liuskekiveyksen ja laatoituksen sekä nurmialueiden välityksellä. Sisäänkäynnin ympäristö on hoidettu puistomaisesti. Sileä nurmipinta tuo valkean rakennuksen kauniisti esiin. Puisto ja luonnonalue liukuvat huomaamattomasti toistensa lomaan.

Alueen käytäväverkosto on muodostunut sisäänkäyntiaukion leveistä käytävistä ja allasaluetta reunustavasta huuhtelukourusta ja liuskekivilaatoituksesta sekä kaareilevista kapeammista sivukäytävistä. Alkuperäinen käytäväverkosto on säilynyt melko hyvin, joskin käytävät ovat paikoin huonokuntoisia ja käytävien rajautuminen on epäsäännöllistä ja epäsiistiä. Ajan kuluessa vaurioituneita käytäväpinnoitteita on korjattu osittain alkuperäisestä poikkeavalla liuskekivellä. Paikatut liuskekivipinnat erottuvat ikävästi alkuperäisestä vaaleasta liuskekivestä. Pääsisäänkäynnin kohdalla muutokset käytävälinjauksiin ovat merkittävimmät. Alkuperäisessä asemapiirroksessa ja puistosuunnitelmassa rakennuksen edustalla kulkeva käytävä on ollut huomattavasti leveämpi. Leveä käytävä on myös nähtävissä alueelta otetuissa valokuvissa 1950- ja 1960-luvuilta. Tänä päivänä on vielä havaittavissa pääsisäänkäynnin alkuperäisen puistosuunnitelman mukainen aksiaalisuus osin sisääntulon käytävälinjauksissa ja jäljellä olevissa istutuksissa.

Alueen kasvillisuus on säilynyt kohtalaisesti. Alkuperäisen puistosuunnitelman mukaiset käytäviä rajaavat pensasistutukset ja pääsisäänkäynnin edustan pensasryhmät ovat aikojen saatossa hävinneet lukuun ottamatta muutamaa yksittäistä pensasta. Samoin on käynyt pääsisäänkäynnin edustalla aidan vierellä olleiden leimukukkaistutusten, jotka näkyvät 1950-luvulla otetuissa valokuvissa. Vanhimpia säilyneitä kasvillisuusalueita ovat sisäänkäynti aukion poppelit sekä erilaiset havupuut. Lisäksi alueella on jonkin verran vanhoja maisemallisesti merkittäviä mäntyjä. Kallioalueiden puusto on kärsinyt viime vuosien kuivista kesistä ja kallion laen männikköä on kuollut.

Pienten lasten leikkipaikka on kunnostuksen tarpeessa. Leikkivälineet ovat osittain huonokuntoisia. Nurmialue leikkivälineiden alustana on hoidon kannalta epäkäytännöllinen ja luo alueelle epäsiistin leiman.

Kallioalueen ja nurmialueen rajapinta on osittain vesakoitunut ja heinittynyt

Asfalttikäytävien reunat rajautuvat epäsiististi nurmialueisiin

Kahvilan edustalla maisemassa keskeisellä paikalla oleva jäteaitaus puretaan ja jätteenkeräys keskitetään pohjoiselle ns. huoltopihaalueelle

Alkuperäisessä asemapiirroksessa ja puistosuunnitelmassa ei alueelle ole esitetty lainkaan leikkipaikkoja. Niitä on kuitenkin rakennettu alueelle eriaikoina kolmeen paikkaan. Isojen lasten leikkialue on rakennettu 1970 luvulla ja se on peruskorjattu 1990-luvun alussa. Alueelle on sijoitettu uusia leikkivälineitä ja leikkivälineiden turva-alueet on katettu turvasoralla. Kahvilan yhteydessä oleva pienten lasten leikkialue on rakennettu samoihin aikoihin isojen lasten leikkialueen peruskorjauksen kanssa. Kolmas leikkialue sijaitsee nykyisen huoltoreitin varrella ulkoalueen luoteiskulmassa. Kaikki leikkialueet ovat kunnostuksen tarpeessa.

Alueen jätehuolto on järjestetty kolmella erillisellä jäteaitauksella. Pienin aitauksista sijaitsi Uimastadionin pääportin vieressä ja se poistettiin keväällä 2010, toinen aitaus on lähellä Uimastadion katsomorakennuksen pohjoispäätä ja kolmas kahvilarakennuksen edustalla. Hajautunut jätehuolto aiheuttaa alueella turhaa huoltoliikennettä. Useat jätepisteet saavat maisemassa korostuneen aseman.

Eroosio vaivaa muutamia runsaan kulutuksen alueita, muun muassa harjoittelualtaan ja lastenaltaan ympäristössä.

Jyrkkä rinne harjoitusaltaan päädyssä on voimakkaasti eroosiotunut.

TAVOITTEET

Työn tarkoituksena on esittää suunnitteluratkaisuja Uimastadionin ulkoalueiden kunnostamiseen säilyttäen alueen kulttuurihistorialliset ja puutarhahistorialliset piirteet sekä palauttaa tarvittavilta osin kadonneita, vanhoihin valokuviin ja suunnitelma-asiakirjoihin dokumentoituja piirteitä. Edellä mainitut tavoitteet sovitetaan uusiin toiminnallisiin tavoitteisiin, jotka liittyvät ulkoalueiden kehittämiseen muuttuneiden lähtökohtien pohjalta, muun muassa kunnossapitoon, jätehuoltoon, käyttäjien tarpeisiin ja leikkialueiden turvallisuuteen liittyen.

Kasvillisuus

Uimastadionin alueelta ei ole säilynyt istutuspiirustuksia. Myöskään asemapiirroksissa ei ole esitetty kasvillisuutta muutamia puita lukuun ottamatta. Jorma Järven arkkitehtilehdessä julkaistun artikkelin mukaan alueella oli tarkoitus säilyttää vapaa luonnonpuistotunnelma. HKR:n arkistossa olevien puistotoimen istutuskorttien mukaan alueelle on istutettu vuonna 1950 ryhmäkasveja ja perennoja sen tarkemmin lajeja erittelemättä. Lisäksi alueelle on istutettu tuhkapensaita, pensashanhikkeja, kurttulehtiruusua, juhannusruusua, kinosangervoa ja piianangervoa. Olympiavuonna 1952 Uimastadionin alueelle on istutettu useita eri lajeja köynnöksiä: tuoksuköynnöskuusamaa, imukärhivilliviiniä ja säleikkövilliviiniä sekä sinikuusamapensaita. Vuonna 1955 on istutettu perennoja ja kesäkukkia joista erikseen mainittuja ovat härkit, mintut ja neilikat. Alueelta kasvaa tällä hetkellä myös vanhoja alppiruusuja. Niiden istutusajankohdasta ei ole löytynyt tietoa.

Bengt Schalinin vuoden 1948 puistosuunnitelmassa on esitetty kasvillisuusalueita, mutta suunnitelma-asiakirjaan ei kuulu kasvillisuusluetteloa. Oletettavaa on että Schalinin suunnitelman mukaan alueelle on istutettu sekä punalehtistä että punaisena kukkivaa kasvillisuutta, mm. happomarjoja, punaisia ruusuja ja punakukkaisia perennoja.

Uusittavissa pensasistutuksissa suositaan mm. osaa yllämainituista lajeista. Huomiota kiinnitetään myös istutettavien lajien väritykseen, kukkivuuteen, kestävyyteen ja miljööseen sekä sen aikakauteen sopivuuteen.

Uimastadionin aluetta hallitsevat komeat kalliomäet ovat maisemallisesti merkittäviä. Kallioalueen luontainen harvahko mäntymetsä on kärsinyt ajoittain kuivuudesta. Peruskorjaussuunnittelussa on tavoitteena säilyttää alueen puistometsäinen luonne.

Yksittäiset maisemapuut ovat merkittäviä Uimastadionin maisemassa. Suunnitelmassa huonokuntoisten puiden tilalle istutetaan uusia mäntyjä, jotta alueen puusto säilyttää alkuperäisen luonteensa.

Kuvat yllä:
Alueen pinnoitteet ovat paikoitellen huonossa kunnossa. Käytävän kulunutta asfalttipintaa on kunnostettu paikkaamalla vaurioitunut kohta uudella asfaltilla. Nurmialueet ovat ajan kuluessa levinneet osittain käytävien puolelle. Vaaleaa liuskekivipinnoitetta on osittain uusittu eri vaiheissa tummemmalla liuskekivellä. Korjauksessa käytetty liuskekivi on laadultaan heikompaa kuin alkuperäinen kivilaatu. Myös kiveyksien saumauksessa on nähtävissä muutoksia.

Kuva yllä:
Alkuperäisessä asemapiirroksessa ja puistosuunnitelmassa Uimastadionille johti kolme säteittäistä väylää, reunimmaisten väylien varsille oli esitetty leikattujen pensasaitojen rajaamia syvennyksiä penkeille. Sisääntuloaukion päässä oli pääistutusalue, suorakaiteenmuotoinen leimukukkaistutus, joka oli istutettu aidan viereen. Alkuperäisestä puistosuunnitelmasta säilyneitä piirteitä on maastossa yhä havaittavissa.

Pinnoitteet ja käytäväverkosto

Allasalueiden väylästö on toteutettu pääosin Järven vuoden 1939 asemapiirroksen mukaan. Muutoksia ovat kahvilaan johtavan väylän siirtyminen harjoitusaltaan keskikohdalta samaan linjaan altaiden reunan kanssa. Lisäksi auringonottonurmen ja kallion taitteeseen suunniteltu polveileva liuskekivipolku on jäänyt toteuttamatta. Schalinin pihasuunnitelmasta on toteutettu uima-altaita eteläpuolelta kiertävä leveä kivituhkaväylä ja sisäänkäyntialueen järjestelyt.

Uimastadionin alkuperäiset käytävät olivat sulavalinjaisia, hieman kaartuilevia ja vapaamuotoisia. Pääväylät olivat kivituhkapintaisia, ainoastaan altaiden läheisyydessä käytävät tehtiin liuskekivipintaisina. Alkuperäinen vaalea liuskekiveys oli altaiden auringonottonurmien sivuilla nurmisaumainen. Myöhemmin saumaus on muutettu betonisaumaiseksi ilmeisesti kunnossapitosyistä. Lisäksi 1970-luvun alussa käytävät asfaltoitiin todennäköisesti huollon ja hoidon helpottamiseksi sekä eroosion estämiseksi. Liuskekivien materiaalissa ja saumauksessa on nähtävissä myös myöhemmin tehtyjä muutoksia.

Kahvilan terassin suuret betonilaatat (70 x 70 cm) on asennettu 1960-luvulla. Suurten betonilaattojen säilyttäminen kahvilan terassilla on perusteltua koska ne liittyvät kahvilan ympäristöön jo 1960-luvulta lähtien ja ne on säilytetty kahvilan muutostöiden aikana vuonna 1969. Pääsisäänkäynnin pienet betonilaatat (30 x 30 cm) ovat viimeaikaisia pinnoitemuutoksia alueella.

Alkuperäinen käytäväverkosto on säilynyt melko hyvin, joskin käytävät ovat paikoin kuluneita, pinnoitteiltaan huonokuntoisia ja käytävien rajautuminen nurmialueisiin on epäsäännöllinen ja huolittelematon. Käytävien peruskorjauksessa on tavoitteena säilyttää käytäväverkoston linjausten ja pinnoitteiden alkuperäiset piirteet ottaen kuitenkin huomioon huollon ja kunnossapidon kannalta tarpeenmukaiset muutokset. Ulkoalueiden alkuperäinen Nilsiän kvartsiitti liuskekivipinnoite on yksi keskeisimmistä säilytettävistä ja palautettavista ominaispiirteistä Uimastadionin piha-alueilla.

Sisääntuloaukio

Pääsisäänkäyntiaukio on suurimmalta osiltaan toteutettu Bengt Schalinin vuoden 1948 puistosuunnitelman mukaan. Peruskorjaussuunnitelman tavoitteena on palauttaa nykytilanteeseen soveltuvin osin Bengt Schalinin suunnitelman mukainen aksiaalinen sommitelma ja käytävämitoitus.

Autopaikkojen ja pyöräpaikkojen tarve sekä sijoittuminen luontevasti alueelle esitetään suunnitelmassa. Lisäksi pelastusreitin mitoitus tarkistetaan vastaamaan nykyaikaisia vaatimuksia.

Huoltoalue

Alueen kunnossapidon vaatimusten ja jätehuollon tehokkuuden kohonnut tarve on tuonut alueelle uuden toiminnallisen haasteen. Suunnitelman tavoitteena on jätehuollon yhtenäistäminen ja sijoittaminen keskitetysti yhdelle alueelle luontevaksi ja huomaamattomaksi osaksi Uimastadionin ympäristöä.

Kuvat yllä:
Uimastadionin nykyiset kalusteet ovat eri aikakausilta ja kokonaisilme on hyvin kirjava

Kuvat yllä:
Alueen leikkivälineet ovat paikoitellen huonokuntoisia. Leikkivälineiden turva-alusta eivät kaikkialla täytä tarvittavia turvallisuusnormeja. Hajanaisesti sijoitetut leikkivälineet pyritään peruskorjaussuunnittelussa sijoittamaan keskitetysti kahdelle erilliselle leikkialueelle.

Kuvat yllä:
Uimastadionin tontin pohjoispuolella on vanha huoltopiha. Alueen kivituhkapäällyste on ruohottunut vähäisen käytön johdosta. Kasvillisuus huoltopihan ympäristössä on etupäässä koivikkoa.

Leikkipaikat

Alueella olevat kolme erillistä leikkipaikkaa ovat kaikki kunnostuksen tarpeessa. Pienten lasten leikkipaikka on tällä hetkellä osa kahvila-alueen terassia. Kahvilatoiminnan anniskelualueen ja leikkialueen läheinen sijainti suhteessa toisiinsa on osoittautunut ongelmalliseksi. Isojen lasten leikkivälineitä on kahdessa eripaikassa, kahvilalle johtavan huoltotien varressa sekä altaiden eteläpäässä mäen laella tärkeän näkymän päätteenä. Huoltotien varressa oleva leikkipaikka on valvonnan sekä huoltoliikenteen kannalta ongelmallisella paikalla.

Peruskorjaussuunnitelmassa tutkitaan leikkipaikkojen sijaintia, lukumäärää, varustusta ja pinnoitteita. Leikkipaikkojen pintamateriaalin ja leikkivälineiden tulee soveltua alueen arkkitehtuuriin. Turva-alustojen pinnoitteen värisävyn tulee olla huomiota herättämätön ja sopia yhteen asfalttipintojen ja vaaleiden liuskekivipintojen kanssa.

Kalusteet, varusteet ja puistorakenteet

Uimastadionin ulkoalueilla on tällä hetkellä kalusteita ja varusteita eri aikakausilta ja eri mallistoista. Alueelle esitetään rakennuksen arkkitehtuuriin soveltuvat mallit yhtenäisen ilmeen saavuttamiseksi. Alueella on vielä olemassa vanhoissa valokuvissakin esiintyviä selkänojattomia yksinkertaisia pöytä-penkkiryhmiä. Tavoitteena on, että uudet pöydät ja penkit ovat hengeltään samanlaisia näiden kanssa.

Valaistus

Uimastadionin valaistuksen suunnittelu on tarpeen tehdä valaistusta koskevien uusien määräysten ja alueen käyttötarpeiden perusteella. Alueella on tällä hetkellä eri-ikäisiä valaisimia; vanhimmat ovat Helsingin kaupungin perinteisiä Y-pylväsvalaisimia, jollaisiin Helsingin Energia on kehittämässä uudet valaistusmääräykset täyttäviä valolähteitä. Valaistuksen suunnittelun lähtökohtana on raportti Helsingin valaistuksen kaupunkikuvallisista periaatteista.

Uimastadionin valaistussuunnitelmassa tulee esittää alueella säilytettävien, historialliseen miljööseen kuuluvien valaisimien ja uusien valaisimien Uimastadionin historiallista ilmettä kunnioittava ratkaisu. Kaupunkikuvaneuvottelukunnan Uimastadionin yleissuunnitelmasta antaman lausunnon mukaan toiminnallisten seikkojen rinnalla suunnittelussa tulee korostaa taiteellisia näkökohtia. Valaistussuunnitelma ja sen ideat tulee vielä erikseen esitellä kaupunkikuvaneuvottelukunnalle.

Aitaaminen

Uimastadionin alue on ollut aina aidattu. Jorma Järven suunnitelmissa Uimastadion oli aidattu hieman laajemmalti itäsivultaan kuin toteutuneessa tilanteessa. Vuonna 1969 aitalinjaa muutettiin siten, että kadun varressa katsomorakennuksesta luoteeseen sijainnut pysäköintialue liitettiin Uimastadionin ulkoalueeseen ja silloiset pysäköintipaikat poistuivat käytöstä. Niiden paikalle rakennettiin koripallokenttä. Aidatun alueen huolto- ja kulkuportit ovat sijainneet nykyisillä paikoillaan vuodesta 1969 lähtien.

Tällä hetkellä Uimastadionia rajaa tummanharmaa kolmilankaverkkoaita. Jatkosuunnittelussa tutkitaan aidan linjauksen ja vaalean värityksen palauttamista alkuperäisen suunnitelman mukaiseksi.

MERKINNÄT

Olemassa oleva puusto

Istutettava puu

Auringonottonurmi

Luonnonnurmi

Kallioalue

SUUNNITELMA

Ulkoalueiden peruskorjaussuunnitelman lähtökohdaksi on otettu alueen kehittäminen kunnioittaen alueen alkuperäisiä suunnitelmia. Suunnitelmassa alue jakaantuu altaan ja rakennusten lähiympäristöön, puistomaisesti hoidettaviin yhtenäisiin nurmialueisiin sekä kallioisiin luonnonalueisiin.

Kasvillisuus

Alueen luonnontilaiset männikköiset kallioalueet säilytetään. Vesaikkoa ja epämääräistä heinikkoa poistetaan alarinteistä. Kuivuuden takia kuolleita puita ja kantoja poistetaan ja vastaavasti istutetaan uusia männyntaimia sekä yksittäispuina että ryhminä avokallioiden väliin jääville alueille. Alueen muuta puustoa hoidetaan alueelle tehdyn puustokartoituksen mukaisesti. Huonokuntoiset puut poistetaan.

Uusittavat ja kunnostettavat perenna- ja pensasistutukset mukailevat Bengt Schalinin puistosuunnitelmaa vuodelta 1948. Alkuperäistä kasvilajistoa palautetaan huomioiden nykypäivän hoidon resurssit. Hoitoa runsaasti vaativat kesäkukkaistutukset tai vaateliaat perennat toteutetaan tarkoituksenmukaisessa laajuudessa.

Sisäänkäyntiaukion reunimmaisia käytäviä rajaavat pensasistutukset palautetaan suorina pensasaidanteina. Tarkoituksena on luoda visuaalisesti helposti hahmotettava jalankulkualue. Aidan ulkopuolella, porttien välisellä alueella olevat perennaistutukset uusitaan. Katsomorakennuksen pääovien molemmin puolin istutetaan symmetrisesti marjakuusiryhmät. Sisäänkäynniltä kahvilalle johtavan kävely- /huoltotien varrelle istutetaan matalaa pensasta näkösuojaksi huoltoalueen suuntaan. Kahvilarakennuksen itäpäädyn seinämälle palautetaan ristikkorakenne ja köynnösistutukset. Lisäksi vesiliukumäen portaikkoa verhoillaan köynnöksillä.

Alueelle tunnusomainen laaja yhtenäinen nurmialue säilytetään nykyisessä laajuudessaan, lisäksi suunnitelmassa osoitetaan uusia auringonottonurmia alueen eteläosaan isojen lasten leikkipaikan ja kallion päällä olevan rantalentopallokentän läheisyyteen. Uudet nurmialueet ja mahdollisesti käytävien pinnoitteiden uusimistyön sekä muun korjausrakentamisen yhteydessä vaurioituneen nurmialueet toteutetaan siirtonurmella.

Kuva yllä: Pääsisäänkäynnin edustan pieni betonilaatta-alue vaihdetaan liuskekivipinnoitteeksi

Kuva vas: Kahvilan terassialueen betonilaatoitus uusitaan nykyisen kaltaisella ja kokoisella betonilaatoituksella

Pinnoitteet ja käytäväverkosto

Uimastadionin ulkoalueiden pinnoitteet uusitaan historiallisen selvityksen mukaisesti alueelle soveltuvilla materiaaleilla. Käytettävät materiaalit ovat liuskekivi, asfaltti, kivituhka sekä kahvilan edustalla 70cmx70cm kokoiset betonilaatat.

Pääsisäänkäynnin edusta on laatoitettu 1990-luvulla 30cmx30cm kokoisilla betonilaatoilla. Peruskorjaussuunnitelmassa pienet betonilaatat poistetaan ja alue päällystetään liuskekiveyksellä. Lisäksi huoltohissin tuntumassa oleva huolto-oven edustan pieni betonilaatoitus korvataan asfaltilla.

Katsomorakennuksen ja altaiden lähiympäristöt on alun perin päällystetty vaalealla liuskekivipinnoitteella. Nykyinen kirjava pinnoite kunnostetaan myöhemmin eri kivimateriaalilla korjatuilta osiltaan vastaamaan alkuperäistä kivilajia. Liuskekiveyksen korjauksen yhteydessä uusitaan tarvittavilta osin myös rakennekerrokset. Lisäksi uusi kivettävä kävely-yhteys harjoitusaltaan päädystä kahvilalle, pääsisäänkäynnin liuskekivialueet sekä koripallokentälle johtava polku pinnoitetaan alkuperäisen kaltaisella kivellä. Uuden reitin muotoilussa noudatetaan käytäväverkoston loivasti kaareilevaa muotokieltä. Muuten vanha käytäväverkosto säilytetään nykyisellä paikallaan. Huonokuntoiset asfalttipinnat uusitaan ja käytävien reunat kunnostetaan.

Kahvilan terassialueen betonilaatoitus ja rakennekerrokset uusitaan. Pinnoitteena käytetään vastaavan tyyppistä ja kokoista betonilaattaa kuin nykyinen 70cmx70cm kokoinen betonilaatta. Terassialueen päivänvarjoille asennetaan laatoitukseen valmiit ankkuri- / kiinnityspisteet ja nykyiset lisälaattapalat poistetaan.

Sisääntuloaukio

Peruskorjaussuunnitelman lähtökohdaksi on otettu Bengt Schalinin puistosuunnitelma vuodelta 1948. Aukion käytävälinjaukset sommitellaan symmetrisesti suhteessa pääsisäänkäyntiin. Käytävät ovat kivituhkapintaisia. Käytävien reunoille sijoitetaan pyöräteliineitä lukuun ottamatta keskeistä pääsisäänkäynnille johtavaa käytävää. Koripallokentän puoleinen sivukäytävä toimii alueen huoltotienä ja Uimastadionin alueen pelastustienä. Käytävä levennetään täyttämään pelastustien normien vaatima 3,5 metrin mitoitus. Pääportin edustalle palautetaan 1960-luvulla olleet, liuskekivellä päällystetyt oleskelupaikat.

Kuva oik: Sisääntuloaukion istutusten suojaaitana käytetään kaupungin omaa mallia.

Etuaukiolle sijoitettavat pyörätelineet ovat perinteisiä, muotoilultaan yksinkertaisia telineitä, jotka muodostavat selkeän yhtenäisen rajauksen käytävän ja nurmialueiden välille. Uimastadionilta etelään päin johtavan kevyenliikenteen reitin varrelle tulevat telineet rungosta kiinnitettäville pyörille. Telineen malli on muotoilultaan yksinkertainen ja väritykseltään hillitty. Pyöräpaikoituksen tehostamiseksi alueelle sijoitetaan polkupyöräilystä ja pyörien pysäköinnistä kertovia opastauluja. Taulujen graafisen ilmeen suunnittelussa ja toteutuksessa otetaan huomioon Helsingin pyöräilyn kaksinkertaistamisohjelmassa esitetyt pyöräpysäköinnin opastauluja koskevat suunnitteluohjeet.

Sisääntuloaukion edustalla olevat neljä liikuntaesteisille tarkoitettua autopaikkaa siirretään kadunsuuntaisesti Hammarskjöldintien varteen. Henkilökunnan pysäköintipaikat siirretään Uimastadionin pohjoispuolelle, aidatun alueen sisäpuolelle, erilliselle huoltoalueelle. Tarkoituksena on rauhoittaa pääsisäänkäynnin edusta kävely- ja kevyenliikenteen käyttöön ja vahvistaa alueen visuaalista kokonaissommitelmaa

Kuvat yllä: Alueelle sijoitetaan kahta erilaista pyörätelinettä. (Kuvien mallit ovat esimerkkejä suositeltavista varustemalleista, väritys ei vastaa suunniteltua väritystä)

Kuva alla: Olympiastadionilta Uimastadionille johtavan kävelytien varteen sijoitetaan runkopyörätelineitä.

Kahvilan ympäristö

Kahvilan toiminnallista ja tilallista rakennetta selkeytetään siirtämällä pienten lasten leikkipaikka lastenaltaan läheisyyteen kallion reunaan. Kahvilan terassialueen 1960-luvulla asennettu betonikiveys kunnostetaan. Kiveyksen keskellä oleva istutusalue säilytetään ja alkuperäinen neljän puun mäntyryhmä palautetaan uusilla istutuksilla. Kahvilarakennuksen päädystä otetaan esiin alkuperäinen seinäsäleikkö, jonka viereen istutetaan köynnöksiä.

Kahvilan kalusteet uusitaan samalla kalustemallilla kuin alueen muutkin kalusteet. Aurinkovarjoissa suositaan vaaleaa kangasta. Jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää huomiota kahvilan mainostaulujen graafiseen ilmeeseen ja niiden soveltuvuuteen alueelle.

Harjoitusaltaan päädyssä voimakkaasta kulutuksesta kärsinyt ja eroosioitunut rinne muotoillaan ja tuetaan uudestaan tukimuurilla. Kulutuksen hillitsemiseksi altaan päädystä tehdään uusi käytäväyhteys kahvilalle. Tukimuuriin liittyvät maastoportaat rakennetaan samaan tapaan kuin katsomorakennuksen eteläpäädyssä olevat vanhat maastoportaat, joko liuskekivipintaisina tai betoniportaina.

Kuva alla: Jyrkkä kasvillisuusluiska muotoillaan uudestaan tukimuurin avulla. Tukimuuri toimii samalla istuskelureunamana.

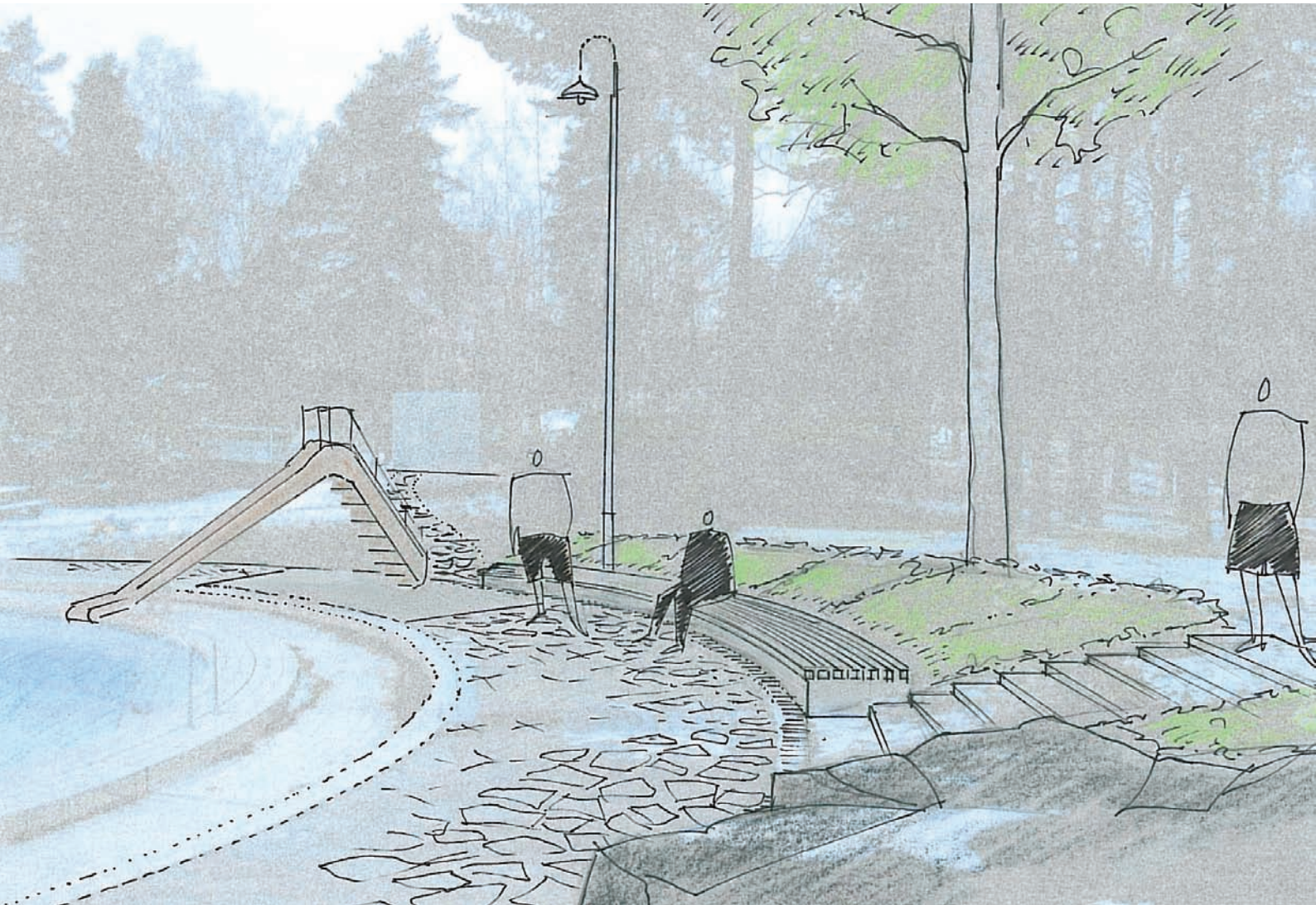

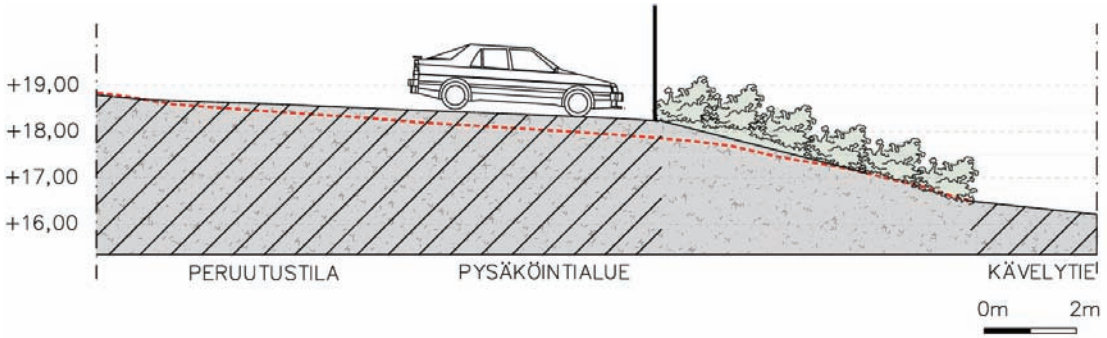

Nykyinen maanpinta

Leikkaus A-A'

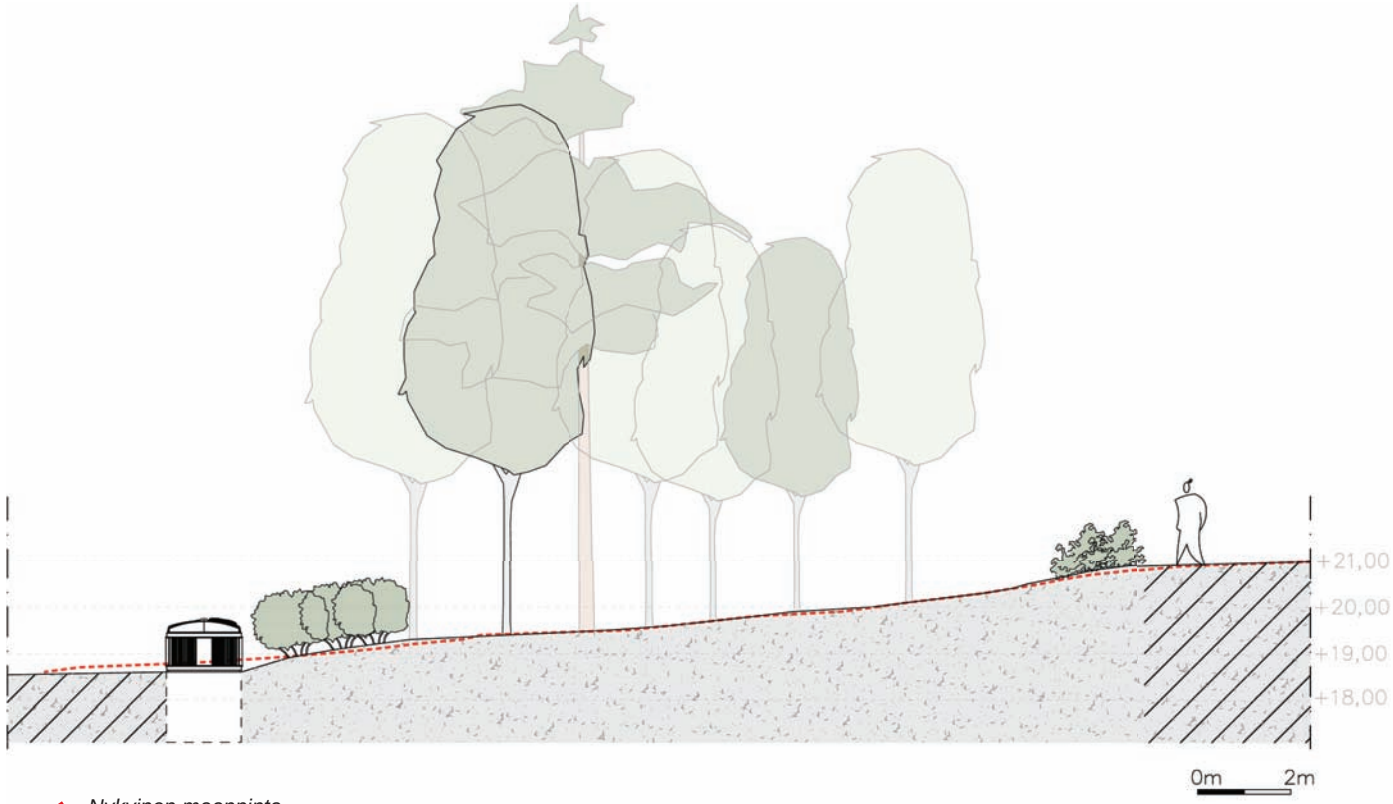

Nykyinen maanpinta

Leikkaus B-B'

Huoltoalue

Uimastadionin tonttia laajennetaan pohjoisesta puistoalueen puolelle. Kahvilarakennuksen vanha sorapintainen, pohjoiseen kävelytielle loivasti viettävä huoltopiha sijaitsee kahvilan luoteispuolella Uimastadionin aidatun alueen ulkopuolella. Vanha huoltoalue liitetään osaksi Uimastadionin aidattua aluetta. Uimastadionin alueella toimivat kolme erillistä jäteaitausta yhdistetään yhdeksi jätteen syväkeräyspisteeksi, joka sijoitetaan uudelleen muotoiltavalle huoltopihalle. Jätteenkeräyspiste muodostuu kuudesta Molok-syväkeräysastiasta, joista kolme on osoitettu sekajätteelle, yksi paperille, yksi kartongille ja yksi biojätteelle. Keräysastiat ovat muodoltaan neliskulmaisia ja ne verhoillaan mustalla alumiiniprofiililla Helsingin kaupungin alueelle toteutettavien uusien aluekeräyspisteiden mukaisesti.

Huoltoalueelle sijoitetaan lisäksi uusi varastotila, henkilökunnan neljä autopaikkaa sekä kaksi siirtolavapaikkaa esim. Ylen kesäohjelmien tekoa varten tarvittaville konteille. Alue aidataan.

Huoltotoimintojen keskittäminen alavaan pohjoisrinteeseen eheyttää alueen toiminnallista ja maisemallista kokonaisuutta.

Kuva alla:
Vanha huoltopiha kunnostetaan ja otetaan uudelleen käyttöön.

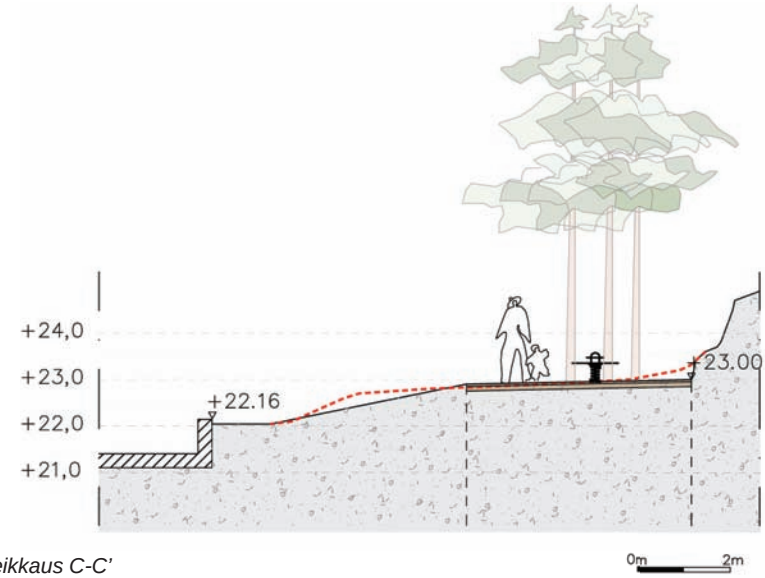

Leikkaus C-C'

Nykyinen maanpinta

Pienten lasten leikkialueen leikkivälineiden värityksessä käytetään pääasiassa vaaleaa harmaata sekä tehostevärinä punaista. Leikkialueiden turva-alustat tehdään valettavasta turva-alustasta, värisävynä kivituhka. (Kuvien mallit ovat esimerkkejä suositeltavista leikkivälineistä väritys ei vastaa suunniteltua väritystä)

Kuva alla:

Uusi leikkialue sijoittuu luontevasti kallion läheisyyteen kahvilan terassin eteläpuolelle.

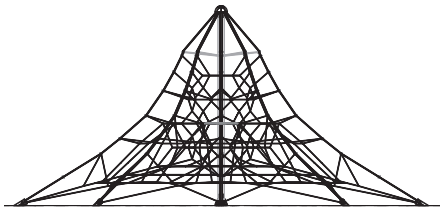

Toinen leikkialue on suunnattu noin 6-12 vuotiaille lapsille. Väri- ja materiaalimaailma on yhtenäinen pienten lasten leikkialueen kanssa. (Kuvien mallit ovat esimerkkejä suositeltavista leikkivälineistä väritys ei vastaa suunniteltua väritystä)

Leikkipaikat

Lasten leikkialueet jaetaan ikäryhmien mukaan kahteen erilliseen alueeseen. Leikkialueille sijoitettavien leikkivälineiden värityksessä ja pintamateriaaleissa noudatetaan keskenään yhtenäistä linjaa.

Pientenlasten leikki siirretään kahvilan terassilta lasten altaan viereen. Suunnittelun lähtökohtana on ollut leikkipaikan sijoittuminen luontevasti ympäristöönsä. Leikkipaikka tasataan korkoon +23.00, noin vajaan metrin lastenaltaan reunaa korkeammalle ja luiskataan mahdollisimman loivasti kohti lastenallasta. Leikkialueen turva-alusta tehdään valettavasta kivituhkanvärisestä kumirouhepinnoitteesta. Leikkivälineet ovat pääväritykseltään harmaita, pieniä jousikiikkuja. Tehostevärinä käytetään Uimastadionin alkuperäisen väriskaalan mukaisesti punaista.

Kahvilalta avautuvan pitkän näkymän päätteenä sijaitseva isojen lasten leikkialue siirretään pois harjanteen korkeammalta kohdalta alueen eteläpäähän, korkeusasemaltaan matalampaan kohtaan. Leikkipaikka päällystetään valettavalla, kivituhkan värisellä turva-alustalla, joka erotetaan nurmipinnasta huomaamattomalla maanpinnan alapuolelle asennettavalla metallireunuksella. Leikkivälineiden valinnoissa kiinnitetään erityistä huomiota varusteiden keveään ilmeeseen ja yksinkertaiseen muotokieleen.

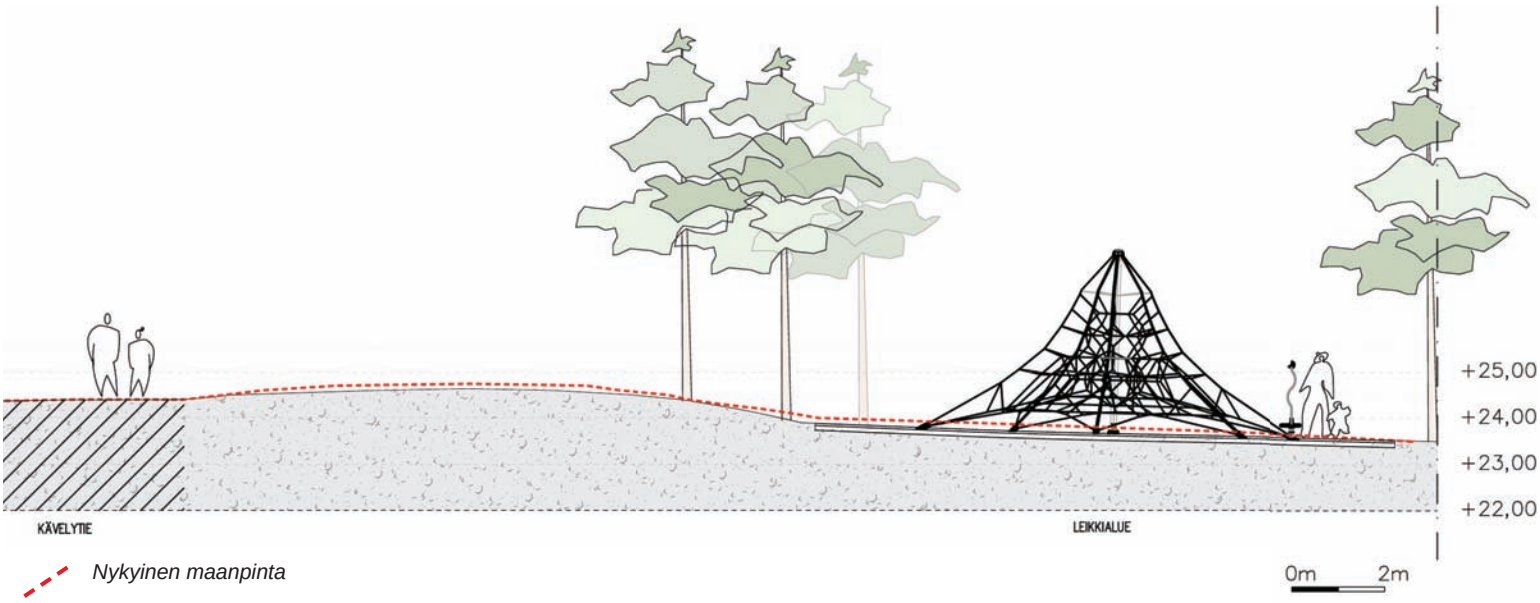

Leikkaus D-D'

1

2

3

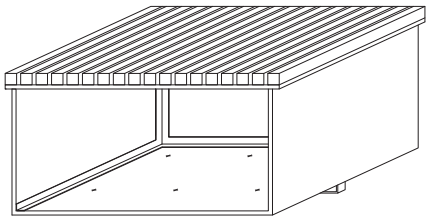
4

5

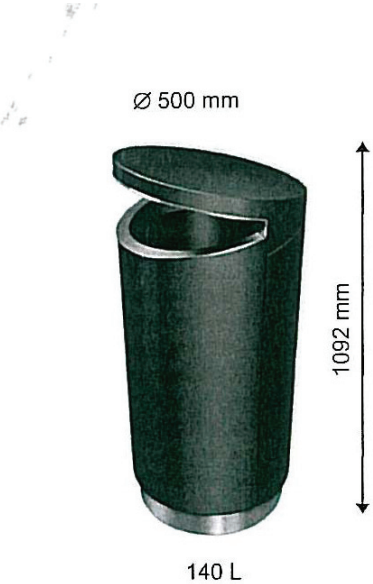

6

7

8

9

10

11

Kalusteet, varusteet ja puistorakenteet

Alueen kaluste- ja varustemallisto uusitaan kokonaisuudessaan yhtenäisen ilmeen saavuttamiseksi. Kalusteiden tulee olla muotoilultaan Uimastadionin henkeen sopivia, yksinkertaisia ja väritykseltään alueen yleisväritykseen sointuvia vaalean harmaita. Pöytäpenkki-ryhmien lisäksi kalustesarjaan suunnitellaan erillinen Uimastadionille sopiva säilytyslaatikko, joka ulkoasultaan on yhtenevä muiden kalusteiden kanssa. Kahvilan terassin kalusteet valitaan siten, että ne vastaavat ilmeeltään nurmialueille sijoitettavia yksinkertaisia pöytä-penkki-ryhmiä. Kahvilan aurinkovarjot toteutetaan vaaleasta kankaasta.

1 Kaikki uudet sekä kunnostettavat liuskekivipäällysteet tehdään alkuperäisellä Nilsiän kvartsiitti-liuskekivellä.

2 Leikkialueet päällystetään valettavalla, kivituhkan värisellä turva-alustalla. (Kuva: toteutunut kohde, Helsingin Ratsaspuisto)

3 Alueen asfalttipinnat kunnostetaan ja käytävien reunat siistitään.

4 Uimastadionille suunnitellaan säilytyslaatikko/penkki-yhdistelmäkaluste. Kalusteessa käytetää väritykseltään ja kooltaa samaa puurimoitusta kuin muissa uusittavissa kalusteissa.

5 Alueen kaikki piknik-kalusteryhmät uusitaan. Mallina käytetään Extery, Club-sarjan penkki-pöytäryhmää. Lisäksi alueelle sijoitetaan Club-sarjan penkkejä. Sisäänkäynnin edustalle sijoiteaan kaksi Club3-mallin selkänojallista penkkiä muualla käytetään selkänojatonta mallia. Kalusteiden väri on vaalean harmaa. Esim. RAL 7035

6 Alueen kaikki roska-astiat uusitaan. Uimastadionin etuaukion roska-astiamalli on HKR:n vuoden 2010 kalusteohjeen mukainen. Samaa mallia käytetään mahdollisuuksien mukaan myös uimastadionin sisäänkäynnin puolella.

7 Allasalueelle suunnittellaan oma roska-astiamalli. Ohessa esitetty kuvia malleista jotka antavat suuntaa tulevan roska-astian suunnittelulle. Roska-astian tilavuus tulee olemaan noin 150l. Väri vaalean harmaa. Esim. RAL 7035

8 Huoltoalueelle sijoitetaan MolokDomino-syväkerysastiat. Astioiden verhoilu on harmaa alumiini profiili.

9 Olympiastadionin suunnasta Uimastadionille johtavan kevyenliikenteen käytävän viereen sijoitetaan 52kpl Nola, Blenda runkokiinnityspyörätelineitä. Telineiden väri vaalean harmaa. Esim. RAL 7035

10 Etuaukion kivituhkakäytävien reunalle sijoitetaan pyörätelineet 306 polkupyörälle. Telineiden malli: Lappset, Park Väri: vaalean harmaa. Esim. RAL 7035

11 Etuaukion istutusten suoja-aitana käytetään kaupungin omaa ’Espa’-mallia.

Pääsisäänkäynnin vieressä oleva urheiluseurojen ilmoituksille tarkoitettu ilmoitustaulu korvataan Liikuntaviraston omalla ilmoitustaulu mallilla. Väri: vaalean harmaa. Esim. RAL 7035

JATKOTOIMENPITEET

Tulevia suunnitelmia laadittaessa on Uimastadionin aluetta hallitsevien komeiden, maisemallisesti merkittävien kallioalueiden säilyminen turvattava. Alueen itäpuolella olevat kallioalueet kuuluvat geologisesti arvokkaisiin kohteisiin Helsingissä. Yhtenäisten kallioalueiden säilyvyys tulee huomioida tulevaisuudessa Uimastadionin alueen itäpuolelle sijoittuvan Pisara-radan suunnitelmia laadittaessa.

Lisäksi jatkosuunnittelussa tulee laatia koko alueelle valaistussuunnitelma. Ulkoalueiden valaistus peruskorjataan erillisen valaistussuunnitelman mukaan.

Alueella sijoitettaville mainoksille tulee tehdä oma erillinen suunnitelmansa, jossa tulee kiinnittää erityistä huomiota kahvilan mainostaulujen graafiseen ilmeeseen ja niiden soveltuvuuteen alueelle.

Uimastadionia rajaa tällä hetkellä tummanharmaa kolmilankaverkkoaita. Jatkosuunnittelussa tutkitaan aidan linjauksen ja värityksen muuttamista vaaleaksi alkuperäisen suunnitelman mukaan.

Alueen etelälaidan kalliorinteeseen on 1980-luvulla rakennettu vesiliukumäki, jota on peruskorjattu ja täydennetty porrastornilla vuonna 2009. Vesiliukumäki on erittäin hallitseva elementti maisemassa. Jatkosuunnittelussa tutkitaan ratkaisua, jossa liukumäet ja portaat mukailevat nykyistä enemmän viereisen kallion muotoja. Myös puuston istuttamisella voidaan vesiliukumäen aluetta liittää paremmin muuhun maisemaan. Lisäksi vesiliukumäen läheisyydessä olevat kirkkaansiniset kuntolaitteet tulee korvata maisemaan paremmin soveltuvilla kuntovälineillä.

TEKIJÄT	Helsingin Liikuntavirasto, Maisema-arkkitehdit Byman&Ruokonen Oy		
NIMIKE	Uimastadionin peruskorjaussuunnitelma		
JULKAISIJA	Helsingin kaupungin liikuntavirasto		
SARJAN NIMIKE	Helsingin kaupungin liikuntaviraston julkaisuja, sarja B		
OSANUMERO	B 43/11	JULKAISUAIKA	2011
SIVUMÄÄRÄ	32 ja Liitteet 3kpl	KIELI	suomi
ISSN	0786-2474	ISBN	978-952-223-929-7

TIIVISTELMÄ

Uimastadionin alue on arkkitehtuuri- ja kulttuurihistoriallisesti arvokas ympäristökokonaisuus sekä merkittävä osa kaupunkikuvallisesti arvokasta Eläintarhan olympiarakennusten kokonaisuutta. Kaupunkikuvallisesti olennainen piirre on rakennusten sijoittuminen vapaasti kallioiselle mäelle, mikä kuvastaa hyvin funktionalismin suunnitteluperiaatteita.

Uimastadionin alkuperäisen arkkitehtonisen puistosuunnitelman on laatinut puutarha-arkkitehti Bengt Schalin vuonna 1948. Toteutuneet pihajärjestelyt ovat pääosin arkkitehti Jorma Järven asemapiirroksien mukaisia lukuun ottamatta sisäänkäyntiaukion symmetristä käytäväsommitelmaa. Pinnoitteiden ja altaiden laatoitusten osalta sekä kahvilan lähiympäristössä on tehty muutos- ja korjaustöitä 1960- luvulla. Ensimmäinen perusteellinen peruskorjausvaihe ajoittuu 1990-luvun alkuun. Alkuperäisen pihan piirteet ovat yhä edelleen hyvin hahmotettavissa.

Uimastadionin ulkoalueiden peruskorjaussuunnitelmassa esitetään suunnitteluratkaisuja piha-alueen kunnostamiseen säilyttäen alueen kulttuurihistorialliset ja puutarhahistorialliset piirteet sekä palauttaen tarvittavilta osin kadonneita, vanhoihin valokuviin ja suunnitelma-asiakirjoihin dokumentoituja piirteitä. Edellä mainitut tavoitteet sovitetaan uusiin toiminnallisiin tavoitteisiin, jotka liittyvät ulkoalueiden kehittämiseen muuttuneiden lähtökohtien pohjalta, muun muassa jätehuoltoon ja leikkialueiden turvallisuuteen liittyen.

Alueen käytäväverkoston peruskorjauksessa on tavoitteena säilyttää käytävien linjausten ja pinnoitteiden alkuperäiset piirteet ottaen kuitenkin huomioon huollon kannalta tarpeenmukaiset muutokset. Ulkoalueiden alkuperäinen Nilsiän kvartsiitti liuskekivipinnoite on yksi keskeisimmistä säilytettävistä ja palautettavista ominaispiirteistä uimastadionin piha-alueilla.

Alkuperäisessä asemapiirroksessa ja puistosuunnitelmassa ei ole esitetty leikkipaikkoja. Niitä on kuitenkin rakennettu alueelle eri aikoina kolmeen paikkaan. Leikkipaikkojen peruskorjauksessa lasten leikkialueet jaetaan ikäryhmien mukaan kahteen erilliseen alueeseen.

Alueella toimivat kolme erillistä jäteaitausta yhdistetään yhdeksi jätteen syväkeräyspisteeksi, joka sijoitetaan ns.vanhalle huoltopihalle. Huoltotoimintojen keskittäminen alavaan pohjoisrinteeseen eheyttää alueen toiminnallista ja maisemallista kokonaisuutta.

Uimastadionin ulkoalueilla on tällä hetkellä kalusteita ja varusteita eri aikakausilta ja eri mallistoista. Alueelle etsitään rakennuksen arkkitehtuuriin soveltuvat mallit yhtenäisen ilmeen saavuttamiseksi. Kaikki uimastadionin kalusteet uusitaan muotoilultaan ja väritykseltään yhdenmukaisiksi. Tavoitteena on, että uudet pöydät ja penkit ovat hengeltään samanlaisia kuin vanhat kalusteet ovat olleet.

ASIASANAT

Uimastadion, maisemahistoria, ulkoalueiden peruskorjaussuunnitelma, Jorma Järvi, Bengt Schalin

LIITE 1

OSA 1

OSA 2

MERKINNÄT

Olemassa oleva puusto

Istutettava puu

Auringonottonurmi

Luonnonnurmi

Kallioalue

Y: 48850
X: 20550
1037
ASF
KORIPALLOKENTÄN
AITA UUSITAAN
PENSASAIDANNE
OLEMASSAOLE
HUOLTOPORTI
PURETTAVA METALLIAITA
KT
PP 108
PP 42
OLEMASSAOLEVA OPASTAULU
KUOPUSTAULU
KT
UUSI
OLESKELUPAIKKA
UUSITTAVA
PORTTI
ASF.
PURETTAVA METALLIAITA
PP 108
PP 43
ISTUTUKSEN SUOJA-AITA MALLI "ESPA"
LE-PAIKAT 4kpl
PURETTAVA AITA
PENSASAIDANNE
4500
4000

LIITE 3

UIMASTADIONIN ULKOALUEIDEN YLEISSUUNNITELMA

MAISEMA-ARKKITEHDIT
BYMAN & RUOKONEN OY
Hämeentie 133 A 00560 HELSINKI PUH. 09-857 1761
byman.ruokonen@maisema-arkkitehdit.fi

B43 / 11

ISBN 978-952-223-929-7
ISSN 0786-2474

UIMASTADIONIN ULKOALUEIDEN YLEISSUUNNITELMA

B1	LIIKUNTAPAIKAT, PIIRIT 1 JA 3	1989
B2	LIIKUNTAPAIKAT, PIIRIT 2, 4, 5	1989
B3	LIIKUNTAPAIKAT, PIIRIT 6 JA 7	1989
B4	VENESATAMAT	1989
B5	ULKOILUALUEET	1989
B6	TIETOJENKÄSITTELYN KEHITTÄMIS-SUUNNITELMA 1991-1997	1991
B7	MYLLYPURON LIIKUNTAPUISTO	1992
B8	SALMEN ULKOILUALUE	1992
B9	KALLAHDENNIEMI	1992
B10	SIPOON SAARET	1992
B11	PUKINMÄEN LIIKUNTAPUISTO	1992
B12	TUOMARINKARTANO	1992
B13	RASTILAN LEIRINTÄALUE	1992
B14	MEILAHDEN LIIKUNTAPUISTO	1993
B15	PALOHEINÄ JA KESKUSPUISTON POHJOISOSA	1993
B16	KÄPYLÄN LIIKUNTAPUISTO	1994
B17	ELISAAREN ULKOILUALUE	1994
B18	LAAKSO-RUSKEASUO	1995
B19	PIRKKOLAN LIIKUNTAPUISTO	1995
B20	HERTTONIEMEN LIIKUNTAPUISTO	1997
B21	KIVIKON LIIKUNTAPUISTO	1997
B22	RASTILAN YLEISSUUNNITELMAN TARKISTUS	1997
B23	RASTILAN JÄTEHUOLTO-SUUNNITELMA	1999
B24	LAAJASALON LIIKUNTAPUISTO	1999
B25	HIETARANNAN UIMARANTA	1999
B26	TALIN LIIKUNTAPUISTO	1999
B27	KAUNISSAAREN ULKOILUALUE	2002
B28	LÄHTEELÄN ULKOILUALUE	2001
B29	PIHLAJASAARI	2000
B30	HELSINGIN ULKOILUREITIT	2000
B31	VUOSAAREN LIIKUNTAPUISTO JA VIEREISET PUISTOT	2001
B32	PIKKUKOSKEN UIMARANTA JA SEN LÄHIALUE	2002
B33	VENEIDEN TALVISÄILYTYSSELVITYS	2003
B34	AURINKOLAHDEN UIMARANNAN YLEISSUUNNITELMA	2006
B35	KIVIKON LIIKUNTAPUISTON YLEISSUUNNITELMAN TARKISTUS	2006
B36	TALIN KARTANO HOITO- JA KEHITTÄMISSUUNNITELMA	2007
B37	RUSKEASUON LIIKUNTAPUISTO JA RATSASTUSKESKUKSEN YLEISSUUNNITELMA	2010
B38	KÄÄRMESAAREN YLEISSUUNNITELMA	2009
B39	UIMASTADIONIN MAISEMA-HISTORIALLINEN SELVITYS	2010
B40	MALMINKARTANON LIIKUNTAPUISTO JA RATSASTUSTALLI YMPÄRISTÖINEEN, YLEISSUUNNITELMA	2010
B41	VESIBUSSIEN LAITURIPAIKKOJEN JÄTEHUOLTOSELVITYS	2010
B42	HELSINGIN SEUDUN AMPUMARATA-ALUEIDEN KEHITTÄMISEN ESISELVITYS	2011
B43	UIMASTADIONIN ULKOALUIEDEN YLEISSUUNNITELMA	2011